

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Aanvullend ecologisch onderzoek

Margarethalaan 5 t/m 9 (oneven)

's-Hertogenbosch

Rapport aanvullend ecologisch onderzoek

Margarethalaan 5 t/m 9 (oneven), 's-Hertogenbosch

Opdrachtgever	BRO Bosscheweg 107 5282 WV Boxtel
Rapportnummer	22571.001
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	11 augustus 2023
Opsteller ¹	De heer drs. J.G.T. Driessen
Kwaliteitscontrole	De heer T. van Beuningen, BSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3	AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK NAAR BIJZONDERE FUNCTIES	3
4	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	5
	4.1 Vleermuizen	5
	4.2 Gierzwaluw.....	5
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	6

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van BRO opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Margarethalaan 5 t/m 9 (oneven) te 's-Hertogenbosch.

Het onderzoek is uitgevoerd in kader van de voorgenomen sloop en nieuwbouw ter plaatse en heeft als doel te bepalen of bijzondere functies aanwezig zijn conform het SMP Den Bosch van Stichting BrabantWonen (Z/136556 d.d. 12 juli 2022).

Het aanvullend ecologisch onderzoek naar bijzondere functies is uitgevoerd onder de gestelde voorwaarden van het SMP en de verleende gebiedsgerichte ontheffing. Op basis van de geschiktheid van de onderzoekslocatie heeft het onderzoek naar bijzondere functies zich gericht op kraamkolonies van vleermuizen en verblijfplaatsen van laatvlieger en gewone grootoorvleermuis alsmede kolonies van huismus en gierzwaluw. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of kolonies van huiszwaluw zijn op basis van het type bebouwing op voorhand uit te sluiten.

De huidige rapportage bevat enkel de resultaten van het gierzwaluw en vleermuizenonderzoek. De resultaten van het huismusonderzoek worden separaat door BRO gerapporteerd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Margarethalaan 5-9 (oneven) te 's-Hertogenbosch. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven. De onderzoekslocatie betreft drie rijwoningen. De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing te slopen en nieuwbouw te realiseren.

Figuur 2.1. Ligging onderzoekslocatie (rood omkaderd).

3 AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK NAAR BIJZONDERE FUNCTIES

Op basis van de geschiktheid van de onderzoekslocatie heeft het onderzoek naar bijzondere functies zich gericht op kraamkolonies van vleermuizen en verblijfplaatsen van laatvlieger en gewone grootoorvleermuis alsmede kolonies van huismus en gierwaluw. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of kolonies huiswaluw zijn op basis van het type bebouwing op voorhand uit te sluiten. Dit hoofdstuk geeft enkel de resultaten van het gierwaluw- en vleermuizenonderzoek weer.

3.1 Uitvoering

Vleermuizen

Om bijzondere functies van vleermuizen aan te kunnen tonen is aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd. Bijzondere functies van vleermuizen betreffen kraamkolonies van vleermuizen en alle verblijfplaatsen van de laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis.

Ten behoeve van dit onderzoek is op 20 juni 2023 zowel een ochtend- als avondronde naar vleermuizen uitgevoerd naar de aanwezigheid van bijzondere functies.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Batlogger M). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens de ochtendronde was het 20 °C, windkracht 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag. Tijdens de avondronde was het 21 °C, windkracht 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

Gierzwaluw

Om bijzondere functies van gierzwaluw aan te kunnen tonen is aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd. Bijzondere functies van gierzwaluw betreffen kolonies betreffen 10 actuele nesten of meer per woningblok (rijwoningen), wooncomplex of binnen een straal van 25 meter rond de nestplaats).

Ten behoeve van dit onderzoek is op 20 juni 2023 en 5 juli 2023 een avondronde uitgevoerd naar aanwezigheid van bijzondere functies voor de gierzwaluw. Hierbij is gelet op invliegende en gierende gierzwaluwen nabij het woningblok en in de omgeving. De weersomstandigheden waren hierbij gunstig. Bij de eerste avondronde was het 20 °C, windkracht 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag. Bij de tweede avondronde was het 15°C, windkracht 3 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

3.2 Resultaten

Vleermuizen

Gedurende zowel de avond- als ochtendronde zijn geen invliegende of uitvliegende vleermuizen vastgesteld bij de Margarethalaan 5 t/m 9 (oneven) of in de omgeving ervan. Bijzondere functies van vleermuizen zijn dan ook niet vastgesteld tijdens het aanvullend ecologisch onderzoek. Enkel zijn maximaal drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen en een overvliegende laatvlieger in de omgeving.

Gierzwaluw

Tijdens de gierzwaluwronde zijn geen gierende, in- of uitvliegende gierzwaluwen nabij het woningblok waargenomen of direct eromheen. Bijzondere functies van de gierzwaluw zijn niet vastgesteld. Boven de wijk zijn wel gierzwaluwen vliegend waargenomen.

4 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

4.1 Vleermuizen

Functie voor vleermuizen

Bij de voorgenomen onderzoeken zijn geen bijzondere functies voor vleermuizen vastgesteld. Voor de werkzaamheden heeft Stichting BrabantWonen een Soortmanagementplan (SMP) laten opstellen en op basis daarvan een ontheffing verkregen (zaaknummer: Z/136556 d.d. 12 juli 2022). Door de mitigerende maatregelen uit te voeren uit dit Soortmanagementplan kan met dit project worden aangesloten bij de huidige ontheffing van Stichting BrabantWonen en is een volledig protocollair onderzoek en separate ontheffing niet noodzakelijk.

Deze maatregelen bestaan globaal uit het ongeschikt maken in de minst kwetsbare periode (globaal april of september-oktober), een vrijgave op aanwezigheid van vleermuizen en het realiseren van permanente voorzieningen voor vleermuizen in de nieuwbouw op basis van de taakstelling van het SMP.

Deze maatregelen dienen meegenomen te worden in het (nog op te stellen) regulier uitvoeringsplan en ecologisch werkprotocol voor onderhavig nieuwbouwproject. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van de rust- of verblijfplaatsen behouden moeten worden en zal schade aan individuen worden voorkomen.

4.2 Gierzwaluw

Functie voor gierzwaluw

Op basis van de gemaakte onderzoeksinspanning is uit te sluiten dat de onderzoekslocatie als bijzondere functie voor de gierzwaluw (grote kolonie). Voor de werkzaamheden heeft Stichting BrabantWonen een Soortmanagementplan (SMP) laten opstellen en op basis daarvan een ontheffing verkregen (zaaknummer: Z/136556 d.d. 12 juli 2022). Door de mitigerende maatregelen uit te voeren uit dit Soortmanagementplan kan met dit project worden aangesloten bij de huidige ontheffing van Stichting BrabantWonen en is een volledig protocollair onderzoek en separate ontheffing niet noodzakelijk. Deze maatregelen bestaan globaal uit het ongeschikt maken in de minst kwetsbare periode (buiten de periode half april-eind augustus) en het realiseren van permanente voorzieningen voor gierzwaluw in de nieuwbouw op basis van de taakstelling van het SMP.

Ook voor gierzwaluw dienen deze maatregelen meegenomen te worden in het (nog op te stellen) regulier uitvoeringsplan en ecologisch werkprotocol voor onderhavig nieuwbouwproject. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van de nest- en rustplaatsen van de gierzwaluw behouden moeten worden en zal schade aan individuen worden voorkomen.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van BRO een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Margarethalaan 5 t/m 9 (oneven) te 's-Hertogenbosch.

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop en nieuwbouw ter plaatse en heeft als doel te bepalen of bijzondere functies aanwezig zijn conform het SMP Den Bosch van Stichting BrabantWonen (Z/136556 d.d. 12 juli 2022).

Het aanvullend ecologisch onderzoek naar bijzondere functies is uitgevoerd onder de gestelde voorwaarden van het SMP en de verleende gebiedsgerichte ontheffing. Op basis van de geschiktheid van de onderzoekslocatie heeft het onderzoek naar bijzondere functies zich gericht op kraamkolonies van vleermuizen en verblijfplaatsen van laatvlieger en gewone grootoorvleermuis alsmede kolonies van huismus en gierzwaluw. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of kolonies van huiszwaluw zijn op basis van het type bebouwing op voorhand uit te sluiten. De huidige rapportage bevat enkel de resultaten van het gierzwaluw en vleermuizenonderzoek. De resultaten van het huismusonderzoek worden separaat door BRO gerapporteerd.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

Bij de voorgenomen onderzoeken zijn geen bijzondere functies voor vleermuizen en gierzwaluwen vastgesteld. Door de mitigerende maatregelen uit te voeren uit dit Soortmanagementplan kan met dit project worden aangesloten bij de huidige ontheffing van Stichting BrabantWonen en is een volledig protocollair onderzoek en separate ontheffing niet noodzakelijk.

Deze maatregelen dienen meegenomen te worden in het (nog op te stellen) regulier uitvoeringsplan en ecologisch werkprotocol voor onderhavig nieuwbouwproject. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van de rust- of verblijfplaatsen behouden worden en zal schade aan individuen worden voorkomen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.